

(90. Neque potest episcopus potestatem facere parochi extra domum parochialem habitandi, nisi *ad breve tempus*, et quidem dummodo hæc altera domus sit proxima domui parochiali, ut firmavit idem sacrum tribunal in dicta *Tarraconen. Juris residenti*, § 8 et 9. (91. Idque procedit, etiamsi pro aeris intemperie nequeat parochus in parochiali domo habitare; nam nec concurrente hac, vel alia causa, potest episcopus licentiam parochi dare extra domum parochialem *in perpetuum habitandi. Confer. Rot.*, in dict. *Tarraconen. Juris residenti*, § 11.

(92. Quod vero attinet ad præcedentiam, parochus, exceptis his, quæ sunt sui officii, nullam regulariter præcedentiam, et præeminentiam habet, atque hinc est, quod parochus in choro locum altiore et ornatior habere nequit, quam cæteri presbyteri inibi assistentes; Rota, in *Pampilonen. mantentionis*, 10 Maii 1707, *coram bon. mem. Casarello*, ubi quod nec in sede, sed in scamno sedere debet, si cæteri in scamnis sedeant.

(93. Huc etiam pertinet, quod ait Rota, in *Alexanen.*, 28 Aprilis 1747, § 11, *coram reverendissimo Cortada*. « Nihilominus (sunt ejus verba) æquum haud erit, rectorem eo usque præeminere supra presbyteros, ut, seclusis diebus festis solemnioribus, non permittatur cœtui presbyterorum, absente parochi, inchoare per ipsorum hebdomadarium sacram psalmodiam, et celebrationem missæ postquam tinnierit signum æris campani, et congruum subinde effluxerit tempus; nam moderatio chori non habentis verum cum dignitate prælatum, ordinem mutuatur, et regulam a capitularibus, per organum hebdomadarii, sive alterius de gremio, prout fert consuetudo cujusque ecclesiæ. »

De prædicatione, *adi Van-Espen.*, *Jur. eccles. univers.*, part. 1, lit. 3, cap. 4, et plur. seq., ibique per tot.

RESPONSIO AUCTORIS ROMANIS ADDITORIBUS.

(94. Quoad residentiam, cui obligatur parochus, sententia mea, a qua non recedo, fuit a me tradita, n. 16, immediate antecedenti, ubi inter alia adduco ad id duo decreta sacr. congr. Conc. Opinio autem doctorum, n. 17, allegatorum adducitur a me ad eruditionem, et pro iis locis, in quibus ex immemorabili consuetudine, quæ est optima legum interpret. L. *Si de interpretatione* 37, ff. *De legibus*, c. *Cum dilectus* 8, De consuetudine, parochi, relicta domo parochiali, nullo contradicente, pacifice resident in domo propria, vel paterna, vel conjunctorum, et æque commode ex ea omnimode munus suum adimplent, ut pluribus adhuc in dies videtur, ut notum est, tacentibus, seu consentientibus, aut tolerantibus ordinariis, sine ullo detrimento et clamore parochianorum. Eo vel maxime, quod allatum decretum in *Pontis Curvi Residentiæ*, 23 Decemb. 1755, loquitur in casu, etc., ibi: « An abbati curato lucernari liceat habitare in domo paterna sita in re-

gione Civita, in casu, etc. *Negative*. In quo casu concurrerant circumstantiæ alibi non concurrentes, ut patet in expositione casus eminentissimi Furielli tunc S. C. secretarii, ubi inter alia sic exponit. Auditus episcopus, respondit (contra adversum assertum) limites esse parochiæ, neque defectu-ram domum parochialem, si eam lucernarius non alienasset nec illam cogeretur habitare, eamque ampliore, et commodiorem facile a parochi reddi potuisse uberibus parochiæ redditibus, ni magno parochianorum detrimento maluisset in propria domo habitare, ex qua præsto esse nequit nocturno præsertim tempore parochianis suis, tum ob loci distantiam, tum ob difficultatem viarum. » Resolutio autem S. C. cum clausula *in casu de quo agitur*, non potest allegari pro aliis causis, in quibus ipsæ circumstantiæ non concurrunt; ut recte doctissimus Pitonius tradit p. IV, disc. 109, n. 8, sic expresse dicens, ut in puncto advertit Monacel., in *Form. for. ecclesiast.*, p. II, in epistola ad lectorem; ibi: « Quoties enim S. C. judicat suum decretum adaptari non posse, nec debere, nisi casui proposito, solet rescribere *negative* seu *affirmative in casu*, » etc. Hæc, inquam, sunt illa decreta, quæ allegari non possunt ad decisionem causarum, nisi concurrant ipsæ circumstantiæ, quæ referantur in casu particulari proposito, nam decisio casus circumstantiati non est universalis, sed particularis in concreto illarum circumstantiarum, in quibus emanavit; card. de Luca, in *Adnotat. ad conc.*, discurs. 1, num. 11; Pignatell., consultat. 1, n. 18, tom. I, et *Ego scripsi* disceptat. eccl. 50, num. 19 et dixit Rota, in *Romana pensionis*, 15 Martii 1694, § *Non potest curam eminentissimo Priolo*. Sic expresse eruditissimus Franciscus Maria Pitonius, dict. part. IV, disceptat. 102, num. 8.

APPENDIX EDITORUM CASINENSIIUM

(Ad num. 57 h. art.)

In materia præcedentiæ parochi.

« Quoad præcedentiam unius parochi, in cujus Ecclesia quis est mortuus, respectu alterius parochi ecclesiæ, ad quam defunctus sepeliendus effertur, exstat optima dispositio inter acta Ecclesiæ Mediolanensis, p. II, Tit. *De funere ducendo*, vers. *Cum ex parochia*, pag. 286, ubi sic legitur: « Cum ex parochia, cui sæcularis sacerdos præsit, mortuus effertur, ut in parochiali ecclesia sepeliatur, cui regularis sit præfectus, vel econtra, tunc utriusque parochi superpelliceo, et stola induti pares progrediantur, reliqui vero regulares eum locum teneant, quem in generalibus processionibus tenere consueverunt, non obstante quacunque consuetudine vel practice, quam inter se fecerant. » Idem vidi Romæ servari, ubi quoque præcedentia datur parochi illius Ecclesiæ, ad quam defunctus defertur. » Sic in terminis Barbosa, *De offic. et potest. parochi*, part. 1, cap. 9, num. 8. Sed *vide tert. Append. post. 4, art. V. PAROCHUS*, ubi plura ad rem.

ARTICULUS III.

Parochus quoad ea, quæ concernunt missam, sacramenta, funeralia.

SUMMARIUM.

1. Parochus diebus festis missam celebrare debet in propria ecclesia, et non in alia, quacunque consuetudine in contrarium non obstante. — 2. Parochus concedere potest episcopo ob defectum sacerdotum, ut diebus festis, urgente necessitate, his celebret. — 3. Regulares possunt in suis ecclesiis missas celebrare eodem tempore, quo parochi celebrant in suis. — 4. Regulares possunt pulsare campanas ad missam, antequam pulsetur campana majoris ecclesiæ, præterquam in die Sabbati sancti. — 5. Imo possunt regulares etiam celebrare missas priusquam parochi celebrent. — 6. Nec episcopi possunt illis prohibere, ne campanas pulsent, et missas celebrent in suis ecclesiis, ante pulsationem campanæ, et celebrationem missæ in ecclesia parochiali. — 7. Potest tamen episcopus decreto synodali statuere, ut diebus festis de præcepto missæ celebrari non debeant in oratoriis, et ecclesiis ruralibus, nisi celebrata missa in ecclesia parochiali. — 8. Maxime si oratoria et ecclesiæ rurales parum distent a parochiali ecclesia, quia alias adest decretum sac. congr. quo parochus non potest prohibere, ut absque ejus licentia celebretur in capella ruri ædificata per laicum, antequam celebretur in parochiali, et matrice. — 9. Servari debet decretum, ne in oratoriis confraternitatum celebretur in festis ante parochiam, dummodo parochus celebret hora competenti. — 10. Parochorum de consensu liberum est regularibus celebrare in eorum ecclesiis parochialibus, absque ordinarii loci licentia. — 11. Parochus non tenetur subministrare capellanis, seu presbyteris in suis ecclesiis parochialibus celebrare volentibus paramenta, et alia necessaria; nec ad id possunt per episcopos cogi, sed tantum hortari. — 12. Parochi an, et quando teneantur applicare sacrificium missæ pro suis parochianis? *remissive*. — 13. Sacramenta administrare non licet parochi cathedralis in alia parochia. — 14. Neque etiam licet parochi cathedralis ministrare sacramenta infirmis canonicis ejusdem cathedralis, sed hoc spectat ad parochum domicilii. — 15. Ad parochum spectat ministrare sacramenta famulis, et famulibus inservientibus monasteriis monialium, quamvis exemplarium, non autem ad confessarium earumdem monialium. — 16. Non debet ordinarius sine causa valde gravi, et relevanti auferre a propriis curatis celebrationem baptismorum, et matrimoniorum; eaque ipse ministrare, vel aliis delegare. — 17. Parochi non possunt accipere aliquid etiam a sponte dantibus pro administratione sacramentorum; possunt tamen accipere, quod sponte pro elemosyna offertur. — 18. Unde parochus nihil petere debet pro administratione baptismi, nec antea investigare, quid sibi donare velint. — 19. Item parochus nihil potest percipere pro matrimonio contrahendo. — 20. Item parochus pro publicationibus matrimoniorum et ordinum nihil exigere potest; pro fide vero decimam partem unius scuti; nec potest parochus cogere parochianos, ut deferant pro matrimonio contrahendo solita munuscula. — 21. Parochus potest simplici sacerdoti licentiam concedere administrandi sacramenta in sua parochia, excepta penitentia. — 22. Curati regulares tenentur adesse benedictioni fontis baptismalis in Sabbato sancto, si alii teneantur. — 23. Curatus regularis debet juxta solum accedere ad assistendum in matrice benedictioni fontis, indeque aquam accipere, projecta in sacrarium ea, quam ipse contra solum benedixerat. — 24. Parochus nequit approbare confessarios non approbatos ab ordinario ad audiendas confessiones suorum parochianorum. — 25. Imo

parochus ne quidem potest sibi in confessarium eligere simplicem sacerdotem non approbatum ab ordinario. — 26. Parochus potest suorum parochianorum confessiones audire, etiam in aliena diocesi, sine approbatione episcopi illius dioc. — 27. Pro hac conclusione facit resolutio S. congregat. Conc. *Vid. addit. in fin. h. art.* — 28. Parochus, dimisso beneficio parochiali, non potest absque nova approbatione confessiones audire. — 29. Parochus ex obligatione justitiæ tenetur ministrare sacramenta suis parochianis tempore gravis necessitatis, etiam cum certo periculo vitæ suæ. — 30. Principes, et magistratus non possunt impedire parochos et sacerdotes ministrare sacramenta tempore pestis. Poterunt tamen parochos, et alios ministrantes infectis prohibere a sanorum commercio. — 31. Imo potest episcopus tempore pestis præcipere parochis, etiam cum mortis periculo, ne a sua parochia discedant, et quod necessaria sacramenta petentibus administrent. — 32. Parochi ministranti viaticum etiam prætextu invaletudinis, neque de nocte, neque de die permitti debet pileolus. — 33. Parochum dolose cogentes ad assistendum matrimonii excommunicantur ipso facto in septima synodo provinciali Mediolanensi, et in decima synodo diocesana Beneventana. — 34. Alia de parochi quoad sacramentum matrimonii, *remissive*. — 35. Parochus violenter rapiens, et spolians funus, antequam veniat ad manus eorum, quibus debetur, perdit jus, quod habet, et quartam canonicam, teneturque restituere cum corpore quicquid accepit. — 36. Occasione funerationis cadaverum alterius diocesis, aut parochiæ in ecclesiis regularium, potest proprius parochus defuncti ad effectum deferendi processionaliter cadavera ad dictas ecclesias, libere transire per quascunque dioceses, et parochias stola, et cruce elevata, etiam irrequisitis earumdem parochis. — 37. Parochus occasione transitus suam per parochiam cadaveris alterius parochiæ, et diocesis nequit prætere aliam partem ceræ, aut pecuniarum pro quarta funerali, aut alio titulo ab hæredibus defuncti. — 38. Parochus consequi nequit, neque prætere ab hæredibus defuncti, qui sepelitur in Ecclesiis regularium, duplicem quartam, seu aliquam portionem majorem solito. — 39. Hæredes defuncti in associando cadavere tam ad ecclesiam parochialem, quam ad aliam ecclesiam, possunt vocare majorem numerum regularium, quam sint sacerdotes sæculares. — 40. Adducitur ad id deer. Innoc. XI, nec non resolutio sacræ congregat. Episcoporum et Regularium. — 41. Hæredes defunctorum pro illis ad sepulturam associandis numerum ceræ sibi benevisum, quolibet contrario prætextu per parochum adducto non obstante, subministrare valent. — 42. Hæredes defunctorum possunt vocare numerum religiosorum sibi benevisum in deferendis cadaveribus ad ecclesias. — 43. Et tunc destinatos clericos ab eis, et non alios vocare debet parochus. — 44. Si vero dicti hæredes nullos destinaverunt, tunc, et eo casu jus advocandi alios sacerdotes pro obeundis funeribus parochi competet. — 45. Parochus potest ad libitum vocare ad funus clericos, quos voluerit, nec cogitur vocare viciniore, nisi aliter disponant hæredes. — 46. Parochi contra voluntatem hæredum defunctorum nequeunt impedire regulares, aliosque clericos vocatos, ne veniant ad funus. — 47. Parochi non possunt cogere hæredes, seu executores testamentarios, ut pro defunctis, qui tumulantur in ecclesiis regularium, in ecclesiis etiam parochialibus celebrari faciant officia, novennialia et anniversaria, prout celebrantur in ecclesiis regularium, in quibus cadavera sepeliuntur. — 48. Parochi licentia, seu interventus requiritur ad hoc, ut regulares possint defunctorum cadavera in ejus parochia levare, nisi ipse requisitus venire expresse omnino recuset. — 49. Vocato enim parochi, et ipso renuente interve-

nire, vel alterum mittere, tunc possunt regulares absque parochio deferre cadavera in eorum ecclesiis sepelienda. — 50. Parochus proprius nullatenus est excludendus, quamvis ad sepeliendum cadaver regulares duntaxat a defuncto accersiri jubeantur. — 51. Ad parochum spectat declarare per quam viam sit exportandus defunctus, et facere omnia necessaria usque ad janam ecclesie regularium, ubi sepeliendus est. — 52. Vocati omnes ad funus debent convenire ad parochialem defuncti. Excipiuntur tamen canonici cathedralis capitulariter intervenientes. — 53. Regulares extra claustra decedentes possunt ad eorum ecclesias deferri inconsultis parochis. — 54. Parochus facere debet officium supra corpus defuncti, etiamsi adsint canonici cathedralis in sua parochiali ecclesia. — 55. Canonici cathedralis decedens, non electa sibi sepultura, debet sepeliri in cathedrali, si in ea adsit sepulchrum proprium canonicorum: sin minus in sepulchro majorum. — 56. Pro sepultura canonicorum cathedralium debetur quarta funeralis parochio domicili; non vero parochio cathedralis, neque parochio, ubi adest sepulchrum suorum majorum. — 57. Ubi parochia distincta sunt per familias, administratio sacramentorum spectat ad proprium parochum dictarum familiarum etiam pro exteris ducentibus uxores de dictis familiis, et pro advenis famulatum prestantibus isdem. — 58. An, et quando parochus incedere debeat sub cruce regularium in delatione cadaveris ad eorum ecclesiam? — 59. Adducuntur varia quedam ulterius respectu parochi decisa, ad num. 65. — 66. An parochi possint cum stola et cruce elevata ingredi ecclesias regularium occasione associationis cadaverum? ad num. 69. — 70. An confessarii approbati ab ordinario possint confessiones sacramentales excipere sine licentia parochorum in suis respective parochiis? ad num. 74. — 75. Parochi associantes funus nequeunt pretendere candelam majorem illa, quae datur superioribus regularium; neque alii sacerdotes et canonici majorem illa, quae datur regularibus. — 76. Afferuntur ad rem varia decreta sacrae congregationis Concilii. — 77. Attendenda est ad rem constitutio Innocentii XIII. — 78. Alia ad rem, *remissive*. — 79. Alia notanda cum additionibus ex alien. manu ad n. 104.

(1. Parochus diebus festis missam celebrare debet in propria ecclesia, et non in alia, quacunque consuetudine in contrarium non obstante. Sac. congreg. Concilii, in *Lucana*, 16 Septembris, et 17 Novembris 1629, apud Sell., in *Selectis canonic.*, cap. 59, n. 34, et Barbosam, in *Summa Apost. dec.*, verb. *Parochus quoad missam*.

(2. Parochio concedere potest episcopus ob defectum sacerdotum, ut in diebus festis, urgente necessitate, bis celebret. Sac. Congr. Concilii, sub die 17 Augusti 1627, apud Sellium, *cit.* cap. 59, n. 30, et Barbosam, *loc. cit.*, n. 6. *Vide* verb. *Missam*, art. 5, a n. 24, et Barbos., *De offic. et potest. parochi*, ubi dicit de hac re melius esse eandem sac. cong. consulere.

(3. Regulares possunt in suis ecclesiis missas celebrare eodem tempore, quo parochi celebrant in suis. *Vide* dict. verb. *Missam*, art. 5, n. 29.

(4. Regulares possunt pulsare campanas ad missam, antequam pulsetur campana majoris ecclesiae, praeterquam in die Sabbati sancti. *Vide* *ib.*, n. 30.

(5. Imo possunt regulares etiam celebrare

missas, priusquam parochi celebrent. *Vide* *ib.*, n. 31.

(6. Nec episcopi possunt illis prohibere, ne campanas pulsent et missas celebrent in suis ecclesiis ante pulsationem campanae, et celebrationem missae in ecclesia parochiali. Sac. Congr. Concilii, 2 Julii 1620; apud Pittonum, *Constitut. et decis. ad parochos spectantes*, n. 319. *Vide* d. verb. *Missam*, art. 5, n. 32.

(7. Potest tamen episcopus decreto synodali statuere, ut diebus festis de praeepto missae celebrari non debeant in oratoriis et ecclesiis ruralibus, nisi celebrata missa in ecclesia parochiali. *Vide* dict. verb. *Missam*, art. 5, n. 33. (8. Maxime si oratoria et ecclesiae rurales parum distent a parochiali ecclesia, quia alias adest Decretum sac. congregationis Concilii, in *Calaritana*, 18 Septembris 1627, ubi fuit decisa, quod a parochus non potest prohibere, ut absque ejus licentia celebretur in capella ruri aedificata per laicum, antequam celebretur in parochiali et matrice: » sic refert Barbosa, in *Summa Apostolic. decis.*, verb. *Parochus, quoad missam*, n. 3, et Sellius, *cit.*, c. 59, num. 36. Et adest etiam simile decretum sacrae congregationis Rituum, in *Capuana*, 31 Martii 1629, ubi fuit decisa, quod « non potest prohiberi celebratio missae in oratorio ruri aedificato per laicum, ante celebrationem missae parochialis. » Sic refert Pittonus, *loc. cit.*, n. 467; Barbosa, *De offic. et potest. parochi*, part. 1, cap. 11, n. 23; Gavant., verb. *Missam parochial.*, in addit. (9. Servari debet decretum, ne in Oratoriis confraternitatum celebretur in festis ante parochialem, dummodo parochus celebret hora competenti. Sac. Congr. Episcop., in *Senogallien.*, 29 Jan. 1613; apud Pitton., *l. c.*, n. 299.

(10. Parochorum de consensu liberum est regularibus celebrare in earum ecclesiis parochialibus absque ordinarii loci licentia. Sac. Congr. Episcop. et Regul., 10 Januarii 1617, apud Barbosam, *loc. cit.*, in *Summa*, n. 5.

* Hanc tamen licentiam parochi regularibus concedere nec debent, nec possunt, nisi ad normam decretorum sive constitutionum, *De sacerdotibus ignotis*, etc., ad sacrificii missae celebrationem non admittendis: legumque synodaliu[m] diocesis, ad quam pertinent.*

(11. Parochi non tenentur subministrare capellanis, seu presbyteris in suis ecclesiis parochialibus celebrare volentibus paramenta, et alia necessaria; nec ad id possunt per episcopos cogi, sed tantum hortari. Sacra Congr. Episcop. et Regul., in *Montis Alti*, 15 Maii 1699, non obstante solito; sacra congregat. Rituum, in *Eg.*, 10 Junii 1602, confirmata in *Suanen.*, 13 Maii 1698; apud Monacell., tom. 1, tit. 10, form. 18, n. 6.

(12. Parochi an et quando teneantur applicare sacrificium missae pro suis parochianis. *Vide* verb. *Missam*, art. 3, a n. 1 ad 11.

(13. Sacramenta administrare non licet parochio cathedralis in aliena parochia. Sac. Congr. Concilii, in *Eugubina*, 20 Sept. 1623; apud Barb., in *Summa Apostolic. decis.*, verb. *Parochus, quoad sacramenta*, num. 2, et Sellium, in *Selectis canonicis*, c. 59, n. 39. (14. Neque etiam licet parochio cathedralis ministrare sacramenta infirmis canonicis ejusdem cathedralis, sed hoc spectat ad parochum domicili. Sac. Congr. Episcop. et Regul., in *Tiburtina*, 12 Maii 1685, in responsione ad primum. *Vide* verb. *Canonici*, art. 8, num. 14, ubi refertur integrum decretum, et sic censuit etiam sacra Congr. Concilii, in *Novarien.*, 17 Sept. 1695, et in *Narnien.*, 26 Sept. 1699; apud Monacell., tom. 1, tit. 10, formul. 18, sub num. 4.

(15. Ad parochum spectat ministrare sacramenta famulis et famulab. inservientib. monasteriis monialium, quamvis exemplarium, non autem ad confessarium earumdem monialium, ut respondit sacra Congr. Conc., in *una Lodien.*, 14 Apr. 1685, et in *alia Spoletana*, 19 Aprilis 1691, inter famulas monialium S. Matthaei congregationis Lateranensis, quae habitabant in domo exstructa intra cortile, sive atrium monasterii, et parochum S. Martini, intra cujus parochiae limites monasterium existit; apud Monacell., tom. 1, tit. 11, formul. 20, num. 2. Et iterum, in *Ulxabonen. Occidentalis*, 19 Sept. 1722; apud Ursayam, in *Miscellan. sacro et profano*, litt. M, num. 160.

(16. Non debet ordinarius sine causa valde gravi et relevanti auferre a propriis curatis celebrationem baptismi ac matrimoniorum, eaque ipse ministrare vel aliis delegare. Sacra Congr. Episcop. et Regul., in *Neapolit.*, 17 Sept. 1604; apud Pitton., *loc. cit.*, num. 267.

(17. Parochi non possunt accipere aliquid a sponte dantibus pro administratione sacramentorum; possunt tamen accipere quod sponte pro eleemosyna offertur. Sac. Congr. Conc., sub die 5 Febr. 1593; apud Barbosam, *loc. cit.*, et Sellium, *cit.*, cap. 59, num. 31.

(18. Unde parochus nihil petere debet pro administratione baptismi, nec antea investigare, quod sibi donare velint. Sac. Congr. Episcop. et Regul., in *Tropien.*, 5 Junii 1582; apud Pitton., *l. c.*, n. 88.

(19. Item parochus nihil potest percipere pro matrimonio contrahendo. Sac. Congr. Conc., 17 Mart. 1619; apud Barbos., *loc. cit.*, n. 7; et Sellium, *loc. cit.*, num. 33.

(20. Item parochus pro publicationibus matrimoniorum et ordinum nihil exigere potest. Pro fide vero decimam partem unius scuti. Nec potest parochus cogere parochianos, ut deferant pro matrimonio contrahendo solita munuscula, ut ad haec respondit Sac. Congr. Episcop. et Regul., *referente eminentissimo Acciajolo in Sanctae Severinae emolumentor.*, 6 Augusti 1700; apud Monacell., t. 1, tit. 10, num. 8.

(21. Parochus potest simplici sacerdoti licentiam concedere administrandi sacramenta in sua parochia, excepta poenitentia.

Sac. Congr. Episcop. et Regul., in *Castellaten.*, 20 Augusti 1602; apud Sellium, *cit.*, cap. 59, num. 32; et Barbos., *loc. cit.*, num. 4.

(22. Curati regulares tenentur adesse benedictioni fontis baptismalis in Sabbato sancto, si alii teneantur. Sac. Congr. Episcop. et Regul., 12 Decemb. 1595; apud Pitton., *loc. cit.*, num. 182.

(23. Curatus regularis debet juxta solitum accedere ad assistendum in matrice benedictioni fontis, indeque aquam accipere, projecta in sacrarium ea, quam ipse contra solitum benedixerat. Sac. Congr. Episcop. et Regul., in *Ariminen.*, 6 Septembris 1625; apud Pitton., *loc. cit.*, num. 432.

(24. Parochus nequit approbare confessarios non approbatos ab ordinario ad audiendas confessiones suorum parochianorum. *Communis*, et colligitur ex concilio Tridentino, sess. xxiii, cap. 13, et expresse declaravit sac. Congr. Episcop. et Regul., 20 Augusti 1602. *Vide* verb. *Approbat.*, art. 1, n. 25.

(25. Imo parochus nequidem potest sibi in confessarium eligere simplicem sacerdotem non approbatum ab ordinario; nam Alexander VII, die 24 Septembris 1665, damnavit expresse hanc propositionem 16 in ordine: « Qui beneficium curatum habent, possunt sibi eligere in confessarium simplicem sacerdotem non approbatum ab ordinario. »

(26. Parochus potest suorum parochianorum confessiones audire, etiam in aliena diocesi sine approbatione episcopi illius diocesis, quia in eos ordinariam habet jurisdictionem, et cum actus audiendi confessiones sit jurisdictionis voluntariae, potest etiam in alieno territorio exerceri, lib. 1, ff. *De offic. proconsul.*, Glossa, in cap. *Novit.*, De officio legati; Fagnan., lib. v *Decret.*, in cap. *Ne pro dilatione* 16, De poenit. et remiss., num. 10, cum aliis ibi citatis; Piasec., *Prax. episc.*, part. ii, c. 1, art. 2, num. 5; Barbos., in *Trid.*, sess. xxiii, c. 15, num. 20, et *De offic. et potest. parochi*, part. ii, cap. 19, et *De offic. et potest. episcop.*, part. ii, alleg. 25, num. 18, cum plurimis ibi citatis, et alii contra Matthaeum, c. *Officialis curiae*, c. 6, n. 16, et in *Cautela confessarii*, lib. 1, c. 9, proposit. 13, ab Alex. VII, etc., num. 4, et alios.

(27. Et pro nostra conclusione facit resolutio sac. Congr. Conc., 3 Decemb. 1707, in *una Posnanien.*, in qua fuerunt proposita et resoluta haec dubia, ut sequitur:

1. « An curati unius diocesis vocati a parochis alienae diocesis, possint in ista audire confessiones tam suorum subditorum quam alienorum absque licentia episcopi? »

2. « An sacerdotes approbati ad confessiones audiendas in una diocesi, vocati a parochis alterius diocesis possint in ista audire confessiones quorumlibet absque approbatione episcopi loci? Et quatenus negative ad utrumque. »

3. « An et quomodo in casibus praedictis sit consulendum, si agatur de magno concursu populi, et magna distantia adeun-

di pro approbatione episcopum diocesanum?»

Quibus dicta die responsum fuit

Ad 1. « Affirmative quoad subditos; negative quoad alios.

Ad 2. « Negative.

Ad 3. « Arbitrio et prudentiæ ordinario- rum? »

Sic refert et tenet Monacell., t. IV. *Supplem.* ad tom. I, num. 172 et seq. *Vide Ad- dit.* in fin. h. art.

(28. Parochus, dimisso beneficio parochiali, non potest absque nova approbatione confessiones audire; facultas enim ad absolvendum est connexa cum assecutione parochiæ, adeoque, ista dimissa, facultas cessat, quia sicuti statim, ac consequitur beneficium parochiale, modo sit sacerdos, et non sit suspensus, consequitur etiam approbationem ad audiendas confessiones in sua parochia, ita statim dimissa parochia, desinit etiam approbatio et facultas: Barbosa, in *Trident.*, loc. cit., n. 21, et *De offic. et potest. parochi*, cap. 19, num. 6, cum pluribus ibi citatis; Piasec., loc. cit., et alii passim.

(29. Parochus ex obligatione justitiæ tenetur ministrare sacramenta suis parochianis tempore gravis necessitatis, etiam cum certo periculo vitæ suæ. Ubi enim detrimentum ovium suarum imminet in spiritualibus, non potest nec propter pestem, nec alium morbum contagiosum, aut aeris intemperiem, seu ob inimicitias, aut principis, et populi furorem se excusare, nisi per alios idoneos ministros sufficienter id præstat. S. Thom., 2-2, q. 185, art. 5; Suarez, tom. III, in III part., disp. 72, sect. 3, col. 1; Fagundes, in *quinque Ecclesiæ præcepta*, lib. III, num. 1; Barbosa, *De offic. et potest. parochi*, part. II, cap. 17, num. 12, et alii communiter.

(30. Principes et magistratus non possunt impedire parochos et sacerdotes administrare sacramenta tempore pestis; poterunt tamen parochos, et alios ministrantes infectis prohibere a sanorum commercio; Marta, *De jurisdictione*, part. IV, cas. 73; Barbosa, loc. cit., n. 16, et alii passim. (31. Imo potest episcopus tempore pestis præcipere parochis etiam cum mortis periculo, ne a sua parochia discedant, et quod necessaria sacramenta petentibus administrent: Duard, in *Commentar. ad Bullam in Cæna Domini*, l. I, cap. 2, q. 2, conclus. 4; Chapeville, *De administrat. sacrament. tempore pestis*, cap. 1, q. 4; Barbosa, loc. cit., n. 17, ubi subjungit, quod de hac re sac. cong. Conc., instante S. Carolo Borromeo, sub die 10 Decembr. 1576, censuit, « parochus tempore pestis teneri omnino residere in suis parochialibus; posse tamen per alium idoneum ministrare parochianis suis peste infectis sacramenta baptismi et penitentiae, et si non residerint, contra eos procedendum esse, servata forma, cap. 1, in fine sess. XXIII, *De reform.* »

(32. Parochus ministranti viaticum, etiam prætextu in valetudinis, neque de nocte, neque

de die permitti debet pileolus, ut contra parochum ecclesiæ SS. Laurentii, et Damiani respondit S. cong. Rit., in *Romana*, 13 Augusti 1695, et 22 Januarii 1696; apud Monacell., t. IV, ad *Supplem.* ad tom. II, num. 10.

(33. Parochum dolose cogentes ad assistendum matrimonii excommunicantur ipso facto in septima synodo provinciali Mediolanensis, et in decima synodo diocæsana Benevent., tit. 12, cap. 1, et de qua in *Synodic.*, part. I, fol. 194. Sic apud Ursayam, in *Miscellaneo sacro et profano* 1, littera P, num. 35.

(34. Alia de parochia quoad sacramentum matrimonii, *Vide verb. MATRIMONIUM, QUOAD IMPEDIMENTA*, art. 6, a num. 59 usque ad num. 102.

(35. Parochus violenter rapiens, vel spolians funus, antequam vegiat ad manus eorum, quibus debetur, perdit jus, quod habet, et quartam canonicam, teneturque restituere cum corpore, quidquid accepit. Barbosa, *De offic. et potest. parochi*, part. III, cap. 26, num. 27, cum aliis ibi citatis. Et sic pluries censuit sacra congregatio, et signanter sacra congreg. Rit., in *Bituntina*, 21 Julii 1607, et sacra congreg. Episcop. et Regul., in *Calaritana*, 12 Martii 1660, confirmata ab Alex. VII, die 30 Aprilis 1660; constit. incip. *Alias, pro parte*, et sac. cong. Concilii, in *Alexandrina restitutionis Cadaveris*, 27 Julii 1680. *Vide verb. CADAVER*, n. 11, ubi dictæ decisiones referuntur.

(36. Occasione funerationis cadaverum alterius diocæs, aut parochiæ in ecclesiis regularium, potest proprius parochus defuncti ad effectum deferendi processionaliter cadaver ad dictas ecclesias libere transire per quascunque diocæs et parochias stola et cruce elevata, etiam irrequisitis earundem parochis. Sic sac. cong. Episc. et Regul., in *Placentina*, 24 Novemb. 1713, in responsione ad primum, et pluries alibi.

(37. Parochus occasione transitus per suam parochiam cadaveris alterius parochiæ et diocæs, nequit prætere aliam partem Ceræ, aut pecuniarum pro quarta funerali, aut alio titulo ab hæredibus defuncti. Eadem sac. cong., in *dicta Placentina*, in responsione ad secundum; et pluries alibi.

(38. Parochus consequi nequit, neque prætere ab hæredibus defuncti, qui sepelitur in ecclesiis regularium duplicem quartam, seu aliquam portionem majorem solito. Ead. sac. cong., in *dicta Placentina*, in responsione ad tertium, et pluries alibi.

(39. Hæredes defuncti in associando cadavere ad ecclesiam parochialem, quam ad aliam ecclesiam possunt vocare majorem numerum regularium, quam sint sacerdotes sæculares. Ead. sac. cong., in *dicta Placentina*, in responsione ad quartum, et pluries alibi, et signanter in *Alexandrina*, 10 Septembris 1688. Quod decretum reperitur authenticum in archivio hujus conventus

S. Bernardini Alexandriæ, et refertur ad litt. sub. verb. *Hæres*, num. 36. *Vide* ibi, ubi insuper ad id citantur constitution. Alexandri VII et Bened. XIII, et antierius decretum in Albinganensi, non obstante synodo provinciali et concordia.

(40. Hinc ad confirmanda huicque dicta, adducitur sequens decretum sac. cong. Conc. confirmatum ab Innocentio XI, ut sequitur:

« INNOCENTIUS PAPA XI.

« Ad futuram rei memoriam.

« Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii fratres conventus loci de Binasco Papien. diocæs, ordinis Minorum S. Francisci de Observantia reformatum nuncupatorum, quod ipsi alias a congregatione tunc existentium sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium concilii Tridentini interpretum obtinuerunt decretum tenoris, qui sequitur videlicet: « Papien. funerum. Regulares minores strictioris observantiæ S. Francisci diocæs Papien. ob aliqua inconvenientia orta occasione defunctorum, qui ad eorum ecclesiam deferuntur, ubi habent proprias sepulturas, supplicant declarari:

« Primo, « An curatus unius diocæs, quæcunque sit, in transitu cadaveris, quod processionaliter deferretur ad ecclesiam regularium ab alia diocæs, transeundo per propriam jurisdictionem et parochiam, possit aliquam partem ceræ, et pecuniarum ab hæredibus defuncti prætere.

« Secundo, « An proprius parochus defuncti transeundo per parochiam unius parochi alterius cujuscunque diocæs, ad effectum referendi processionaliter cadaver ad ecclesiam regularium, possit libere, et licite per eandem cum stola, et cruce elevata transire, etiam irrequisito parochi? Die 28 Novembris 1671. »

« Sacra, etc., ad primum respondit *negative*; ad secundum *affirmative*. In quorum fidem, etc. Romæ, 14 Novembris 1676.

« J. M. BRANCACCUS,

« Episcopus Viterb. sacre congregationis Concilii secretarius. »

« Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, dicti exponentes decretum hujusmodi, quo firmius subsistat et servetur exactius, apostolicæ confirmationis nostræ patrocínio communiri summopere desiderant; Nos specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et pœnis a jure vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodata existunt, ad effectum præsentium duntaxat consequendum, harum serie absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum præinsertum auctoritate apostolica, tenore præsentium approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis ro-

bur adjicimus, salva tamen semper in præmissis auctoritate præfate congregationis cardinalium decernentes easdem præsentis litteras semper firmas, validas et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in præmissis per quoscunque judices ordinarios et delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici auditores, judicari et definiiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscunque.

« Datum Romæ apud S. Petrum sub anulo Piscatoris die 11 Decembris 1676, pontificatus nostri anno primo

« Juvat etiam adducere in terminis resolutionem sacre congregationis Episcoporum et Regularium, in *d. Placentina*, 24 Novembris 1713. Quæ authentica pariter habetur in archivio hujus conventus S. Bernardini Alexandriæ, et est ut sequitur.

« In causa Placentina Funerum vertente, inter Fratres conventus Clastidii Min. Observ. S. Francisci ex una, et parochum dictæ Terræ Clastidii partibus ex altera, de, et super infrascriptis dubiis, nempe.

« Primo, « An occasione funerationis cadaverum alterius diocæs, aut parochiæ in ecclesia S. Mariæ angelorum Provincia S. Didaci Minor. Observant. Terræ Clastidii possit proprius parochus defuncti ad effectum deferendi processionaliter cadaver ad dictam ecclesiam, libere per eandem parochiam Clastidii transire stola et cruce elevata, etiam irrequisito parochi Clastidii? »

« Secundo, « An dictus parochus Clastidii occasione transitus cadaveris alterius parochiæ et diocæs possit aliquam partem ceræ, aut pecuniarum prætere pro quarta funerali, aut alio titulo ab hæredibus defuncti? »

« Tertio, « An dictus parochus consequi possit ab hæredibus defuncti, qui sepelitur in dicta ecclesia S. Mariæ Angelorum, duplicem quartam, nempe duos philippos, aut integram ceram, et unum philippum, seu potius debeat unice quarta unius philippi, aut solius ceræ? »

« Quarto, « An hæredes ejusdem defuncti in associando cadavere tam ecclesiam parochialem, quam ad aliam ecclesiam possint vocare majorem numerum regularium, quam sint sacerdotes sæculares in casu, » etc.

« Sacra congregatio eminentissimorum et reverendissimorum S. R. E. cardinalium negotiis, et consultationibus episcoporum et regularium præposita, audita relatione episcopi Placentini, referente eminentissimo Grimaldo, censuit ad suprascripta dubia infrascriptum in modum respondendum videlicet.

« Ad primum *affirmative*, ad secundum et